

**10 augustus
2017**

Onderzoek:

**'Rookverbod in
Nederland?'**

<http://opiniepanel.eenvandaag.nl>

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit 40.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2012. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 50 tot 70 procent van de panelleden.

Rookverbod in Nederland?

10 augustus 2017

Over dit onderzoek

Aan het onderzoek deden 29.009 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. Het onderzoek vond plaats van 7 tot en met 9 augustus 2017. Het onderzoek is na weging representatief voor zes variabelen. Van de deelnemers heeft 4207 aangegeven met regelmaat te roken.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met redacteur / onderzoeker Lisette van Vliet: lisette.van.vliet@eenvandaag.nl

1. Samenvatting

Peiling: Kleine meerderheid voor rookverbod in Nederland

Er is een kleine meerderheid (53%) voor een rookverbod in Nederland op openbare plekken. Dat blijkt uit een peiling van EenVandaag onder bijna 30.000 mensen. In hun eigen gemeente zouden deelnemers het liefst zien dat er een verbod komt in speeltuinen (83%) en rond sportvelden (74%), plaatsen waar veel kinderen zijn. Ook onder rokers is er draagvlak om op die twee plekken roken te verbieden.

Er is onder de deelnemers verdeeldheid over een verbod in stadsparken. De helft (53%) wil hier geen verbod, maar 44 procent zou dit wel willen. Roken op straat verbieden gaat de meeste mensen nog te ver: slechts een kwart (25%) pleit hiervoor.

Symboolpolitiek

Voorstanders van een verbod stellen last te hebben van de rook en ergeren zich aan peuken die op straat worden gegooid. Ook denken ondervraagden dat het ontmoedigend werkt voor rokers en jongeren die er dan minder mee in contact komen. Tegenstanders vinden dat de keuzevrijheid om zelf te bepalen of je wil roken te ver ingeperkt wordt als er een verbod komt. Ook noemen ze het symboolpolitiek: de overheid verdient immers ook aan mensen die roken door accijns te heffen.

Rookverbod in de horeca?

De helft (53%) is ook voor een rookverbod op terrassen van horecagelegenheden. In 2013, toen EenVandaag dit ook al eens onderzocht, was nog maar 28 procent hiervoor. Dat de samenleving anders tegen roken begint aan te kijken, merken met name de 4600 rokers die EenVandaag nu ondervroeg. Zij ondervinden dagelijks dat ze zich moeten verantwoorden waarom ze roken. Zoals iemand zegt: *'als roker wordt je zelfs door wildvreemden op je roken aangesproken. Ik zeg er toch ook niets van als iemand met een zak patat of een pilsje loopt? Het is inmiddels een ware hetze geworden.'* Slechts 9 procent van de rokers is voor een rookverbod op terrassen.

Rokers: prijs omhoog werkt

Volgens de rokende deelnemers heeft het huidige ontmoedigingsbeleid van de overheid,

waaronder de foto's op sigarettenpakjes en het rookverbod in de horeca, verder weinig effect op hun rookgedrag. Het enige wat volgens de meeste van hen echt ontmoedigend werkt, is de prijs van sigaretten verhogen. Ook de ondervraagden die de laatste jaren zijn gestopt met roken denken niet dat het ontmoedigingsbeleid invloed heeft gehad: ze stopten met name om gezondheidsredenen.

2. Roken verbieden?

Rookverbod op openbare plekken?

Nederland kent een rookverbod in de horeca en ook werkplekken moeten rookvrij zijn. Er zijn nu enkele grote steden die helemaal 'rookvrij' willen worden. Ze werken eraan om op openbare plekken zoals bijvoorbeeld stadsparken, speeltuinen en sportparken roken te ontmoedigen of helemaal te verbieden.

Voorstanders willen met name jongeren ontmoedigen te beginnen met roken, zodat ze niet verslaafd kunnen worden. Dit werkt het beste, denken ze, als ze zo weinig mogelijk mensen zien roken.

Tegenstanders vinden het te ver gaan dat roken op openbare plekken verboden wordt. Ze vinden dat het een vrije keuze moet blijven van volwassenen om wel of niet te roken. Ook noemen ze het 'betuttelend', ze vinden het geen taak van de overheid om zich hiermee bezig te houden.

Vindt u dat de overheid roken op openbare plekken in Nederland wel of niet moet verbieden?

Verbieden wil zeggen dat er op openbare plekken wel speciale rookplekken ingericht kunnen worden waar gerookt mag worden, net zoals de rookruimtes in de horeca of op treinstations.

De overheid moet roken op openbare plekken WEL verbieden: 53%

De overheid moet roken op openbare plekken NIET verbieden: 44%

Weet niet / geen mening: 3%

Waarom bent u voor of tegen?

Voorstanders van een verbod stellen last te hebben van de rook en ergeren zich aan peuken die op straat worden gegooid. Ook denken ondervraagden dat het ontmoedigend werkt voor rokers en jongeren die er dan minder mee in contact komen.

Tegenstanders vinden dat de keuzevrijheid om zelf te bepalen of je wil roken te ver ingeperkt wordt als er een verbod komt. Ook noemen ze het symboolpolitiek: de overheid verdient immers ook aan mensen die roken door accijns te heffen.

Hieronder wat quotes van deelnemers:

'Rokers houden geen enkele rekening met niet rokers, staan altijd in de open deur, zelfs van ziekenhuizen.'

'Al jaren krijgen mensen die niet roken ongevraagd geen keuze omdat mensen die dat wel doen het heel normaal vinden waar mogelijk een sigaret o.i.d op te steken en heel beledigd als je daar wat van zeg. Het is niet normaal dat dit maar overal zomaar kan. Dus moet er aan deze vreemde gewoonte maar eens voorgoed een einde komen.'

'Belachelijk idee. Overheid betuttelt maar raak en echte problemen laten ze liggen. Trouwens hoe wil je dit handhaven? Handhaving is in NL sowieso een groot probleem... denk o.a. maar aan fietsers zonder licht rijden etc etc en zo kan ik nog wel 10 dingen opnoemen.'

'Alcoholgebruik is ook verboden in de openbare ruimte. Inmiddels is er bijna niemand meer die dat betuttelend vindt. Een rookverbod zou je ook onder de noemer openbare orde en veiligheid kunnen handhaven, in plaats van betutteling. Roken is immers een gevaar voor de gebruiker en de omgeving en peuken belanden geregeld op straat en is daarmee ook vervuilend.'

'Roken moet zoveel mogelijk ontmoedigd worden en niet normaal zijn zodat de barrière voor de jeugd zo groot mogelijk wordt. Zelf ben ik na 40 jaar gerookt te hebben nu 2 jaar gestopt.'

'Be-lache-lijk! Waar bemoeit men zich mee. Ik ben zelf niet roker en heb liever dat mensen niet roken in mijn omgeving maar regels en verplichten???? We hebben het hier over volwassen mensen. Als ik in een cafe zit weet ik dat daar gerookt word. Wil ik daar niet aan blootgesteld worden moet ik dat cafe niet bezoeken of daar gaan werken basta! Mensen hebben zelf keuzes die ze kunnen maken.

Al die overheids bemoeizucht. Hebben politici niks belangrijkers te doen? Bijvoorbeeld die knetter dure verplichte zorgverzekering en eigen risico eens oplossen misschien waar we ons aan blauw betalen.'

'Roken is zeer schadelijk en verslavend, zeker voor kinderen. Ik ben zelf een niet-roker en vindt het gewoon steeds smeriger worden om in de rook van de rokers te zitten. Zij kiezen

ervoor om te roken, ik kies er voor om niet te roken maar wordt in de openbare ruimte wel lastig gevallen met die smerige rook waar ik vaak hoofdpijn van krijg. Waarom moeten de niet rokers zich aanpassen aan de minderheid. Op een terras kun je zomers al niet meer zitten omdat alles stinkt naar de rook en je er middenin zit.'

'Absoluut niet, we worden er alleen ongelooflijk kwaad om. Het is een privé kwestie als mensen willen roken, net zoals het privé is of iemand condooms gebruikt of voor het zingen de kerk uitgaat. Mensen mogen zelf kiezen wat ze met hun leven doen, er komt straks een wet die het mogelijk maakt om er uit te stappen, en dan is roken opeens de oorzaak van dood en verderf? De regering zou zich samen met de anti rook lobby's diep moeten schamen over zoveel beroving van vrijheid van mensen.'

'Het slaat te ver door als de overheid roken helemaal gaat verbieden op openbare plekken'

Mee eens: 55%
Mee oneens: 40%
Weet niet / geen mening: 5%

Eén van de meest vergaande vormen van een rookverbod is dat er ook op straat en op de stoep voor gebouwen niet meer gerookt mag worden.

Waar bent u het 't meest mee eens?

Roken op straat moet in Nederland gewoon kunnen:	55%
Roken op straat moet alleen verboden worden als er rookruimtes op straat komen:	17%
Roken op straat moet in Nederland helemaal verboden worden:	25%
Weet niet / geen mening:	3%

3. Rookvrije gemeente

Vindt u dat roken in uw eigen gemeente op onderstaande plekken wel of niet verboden moet worden?

Verbieden wil zeggen dat er op deze plekken wel rookplekken ingericht kunnen worden waar gerookt mag worden, net zoals in de horeca of op treinstations.

	Wel verbieden	Niet verbieden	Weet niet / geen mening
Openbare speeltuinen	83%	14%	3%
Openbare (stads)parken	44%	53%	3%
Op terrassen van horecagelegenheden	54%	44%	2%
Op sportvelden	74%	22%	4%
Op straat	27%	66%	7%

Stel dat de gemeente waarin u woont roken wil ontmoedigen: wat denkt u dan dat het beste werkt? Wat zouden ze moeten doen?

Volgens rokers werkt er niets qua ontmoedigen. Alleen roken duurder maken zou enige invloed kunnen hebben. Mensen die gestopt zijn met roken geven ook aan dat de prijs het meeste invloed heeft als ontmoediging. Daarnaast geven sommigen aan dat het ook ontmoedigend werkt dat je op minder plekken kan roken.

4. Rookverbod op terrassen?

In 2011 is in Nederland het rookverbod in de horeca ingesteld. Op terrassen van horecagelegenheden mag nog wel worden gerookt.

Het verbod geldt niet voor de (buiten)terrassen van horecagelegenheden. Er gaan nu stemmen op om ook een verbod in te stellen voor het roken op deze terrassen.

Bent u voor of tegen een rookverbod op terrassen van horecagelegenheden?

Voor: 53%

Tegen: 43%

Weet niet / geen mening: 4%

5. Ontmoedigingsbeleid roken

De afgelopen jaren heeft de overheid een ontmoedigingsbeleid ingezet. Er is een rookverbod gekomen in de horeca, werkplekken moeten rookvrij zijn en op bijvoorbeeld treinstations mag je alleen nog roken in speciale rookzones. Ook zijn er confronterende foto's op sigarettenpakjes verschenen en zijn sigarettenpakjes in veel supermarkten niet meer zichtbaar.

De volgende vragen zijn gesteld aan rokers (N=4.207) en mensen die in de afgelopen 10 jaar gerookt hebben maar inmiddels zijn gestopt (N=4.619).

U heeft aangegeven dat u met regelmaat rookt of heeft gerookt. We zijn benieuwd of specifiek het ontmoedigingsbeleid dat de overheid heeft ingezet invloed heeft (gehad) op uw rookgedrag.

Heeft het ontmoedigingsbeleid van de overheid op het gebied van roken invloed (gehad) op uw rookgedrag?

Als u bijvoorbeeld minder bent gaan roken of bent gestopt maar dit komt niet door de ontmoedigingscampagne, vul dan 'nee' in.

Ja, ik ben door het ontmoedigingsbeleid inmiddels gestopt:	4%
Ja, ik ben door het ontmoedigingsbeleid minder gaan roken:	6%
Nee, het ontmoedigingsbeleid heeft geen invloed op mijn gedrag:	90%

De volgende vraag is gesteld aan deelnemers die in de afgelopen 10 jaar gestopt zijn met roken, N = 4.619.

Wat was voor u de belangrijkste reden om te stoppen? En heeft het ontmoedigingsbeleid van de overheid hier wel of geen rol in gespeeld?

We hebben de deelnemers die in de afgelopen 10 jaar zijn gestopt gevraagd wat de belangrijkste reden was, en in hoeverre het ontmoedigingsbeleid van de overheid hier een rol in speelde. De reden die het meest genoemd wordt is de eigen gezondheid: ze geven vaak aan dat ze ziek werden, merkten dat hun gezondheid achteruit ging of waren bang dat ze in de toekomst misschien ziek zouden worden. Daarnaast spelen het krijgen van kinderen of kleinkinderen en rol en worden ook wel de kosten genoemd.